

Motion till riksdagen

1989/90:Jo10

av Ulla Orring och Britta Bjelle (båda fp) med
anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Rennäringen är en helt samisk näring grundad på samernas urgamla rätt att få nyttja såväl enskild som allmän mark som renbete.

Renskötselområdet upptar ca en tredjedel av Sveriges yta och större delen av Norrland. Västerbotten ligger centralt med hänsyn till hela näringens utbredning. Av landets ca 20 000 samer är omkring 2 500 verksamma inom renskötseln.

Vi anser att det nu är mer aktuellt än tidigare att satsa på forskning inom rennäringen. Frågan om att skapa fastare former för renforskning har diskuterats och varit föremål för flera överväganden under både 70- och 80-talen utan att få en slutlig lösning.

I forskningspropositionen erkänner även föredragande statsråd att det är nödvändigt att insatser görs för att skapa underlag för en positiv utveckling av rennäringen. Avsikten är att näringen skall kunna bedrivas med rimlig ekonomisk avkastning och i samförstånd med andra markanvändare i renskötselområdet.

Forskning och utvecklingsarbete har självklart en avgörande betydelse för rennäringens framtid. Efter Tjernobylyolyckan med dess skadeverkningar framstår forskningen som än mer nödvändig.

Omfattningen av forskningsverksamheten kan inte enbart bestämmas i förhållande till produktionsvärdet. Näringens kulturella värde måste även beaktas.

Rennäringen bedrivs idag i en stor del av Sverige, och där finns även andra näringar. Vi anser det därför betydelsefullt att genom forskningsverksamhet knuten till rennäringen söka finna samarbetsformer, som inte ytterligare begränsar andra näringars verksamhet och fortsatta utveckling. Målsättningen är att förhållandet mellan skogsbruk och rennäring skall lösas genom samråd och samförstånd.

SJFR har nu haft regeringens uppdrag att efter samråd med lantbruksstyrelsen, SLU, statens veterinärmedicinska anstalt och andra berörda organ utarbeta ett sammanhållet program för den framtida renforskningen vilket nu redovisats. Trots detta framförs i propositionen inte ett samlat program för att stärka forskningen utan enbart förslaget att de nuvarande insatserna bör förstärkas med medel som SJFR omfördelar och att en fältstation bör inrättas, men det sägs ej var.

Vi anser att beslut nu måste fattas i konkret riktning. Renforskningen har

alltför länge arbetat under splittrade förhållanden. Den vetenskapliga personalen som formellt sorterar under SLU och statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är stationerad i både Umeå och Uppsala. Fältverksamhet bedrivs i Kuopovaare i Norrbotten och i tillfälliga lokaler i Arvidsjaur, Norrbotten, och i Storuman, Västerbotten.

Vi föreslår nu en lokalisering av ett forskningscentrum till Umeå med Arvidsjaur och Sorsele som fältförsöksstationer. De bör utformas så att de tillgodoser behoven av fältförsök för alla de tre ämnesområden som renbete, näringsfysiologi/produktionsutveckling och veterinärmedicin.

I Umeå verkar två universitet – Umeå Universitet och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), båda med omfattande forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Ett antal andra institutioner kan på olika sätt medverka till en stimulerande forskningsmiljö. Exempelvis finns skogsfakultetens bibliotek med en databas med inriktning på rennärning.

Forskningsverksamheten vid Umeå Universitet är uppbyggd kring en ekologisk profil. Renen är en del av det norrländska skogslandets och fjällens ekologiska system. Sedan i slutet av 60-talet bedrivs också annan forskning av intresse för rennärningen och som gränsar till renforskning. Vi anser att urvalskriterierna för vad som kan förväntas av ändamålsenlig forskning kan uppfyllas i Umeå:

- kreativ och vetenskaplig miljö
- tilldelade resurser kan utnyttjas kreativt
- forskning och utveckling kring rennärningen kommer att tillgodose samernas önskemål som nu måste uppfyllas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande renforskning och lokalisering till Umeå/Arvidsjaur och Sorsele.

Stockholm den 20 mars 1990

Ulla Orring (fp)

Britta Bjelle (fp)